

Zákon o svobodném přístupu k informacím v praxi

Ing. Bohdana Jinochová

Základní pojmy

Žadatelem informace

- je každá fyzická i právnická osoba
- definuje občanský zákoník
- má právní osobnost
- má práva a povinnosti

Právnícké osoby veřejného práva

jsou například stát a jeho instituce, které
podléhají zákonům podle nichž byly zřízeny.

Možnosti dálkového přístupu

přístup k informacím neomezeného okruhu
žadatelů pomocí sítě nebo služby elektronických
komunikací.

Informace

- je jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě
- na libovolném nosiči
- není jím počítačový program

Zveřejněná informací

- rozumíme informaci, která je opakovatelně vyhledána a získána
- vydaná tiskem nebo na jiném nosiči dat a umožňuje zápis a uchování informace
- s možností dálkového přístupu
- v knihovně dle knihovního zákona

Doprovodná informace

- úzce souvisí s požadovanou informací
- např. existence, původu, počtu důvodů odepření...

Strojově čitelný formát

- formát datového souboru se strukturou, která umožňuje programovému vybavení rozpoznat a získat konkrétní informaci

Otevřený formát

- pravidlo které bylo vydáno písemně
- obsahuje specifické požadavky na zajištění schopnosti různých programových vybavení vzájemně si poskytnou služby a efektivně spolupracovat

Metadata

- data popisující souvislosti
- obsah a struktura zaznamenaných informací
- správa v průběhu času

Otevřená data

- informace zveřejňovaná způsobem umožňující
dálkový přístup v otevřeném a strojově čitelném
formátu
- není omezeno využití
- evidovány v národním katalogu otevřených dat

Základní práva a povinnosti

Povinnost poskytovat informace

- Kdo informace poskytuje:
 - státní orgány
 - územní samosprávné celky a jejich organizace
 - veřejné instituce, které jsou příjemce veřejných prostředků
 - subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech

Tyto subjekty jsou povinny poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti a to na základně ústní nebo písemné žádosti fyzických i právnických osob.

Informační zákon se nevztahuje

- na poskytování informací o údajích vedených v centrální evidenci účtu a v navazujících evidencích
- informace, které jsou předmětem průmyslového vlastnictví
- dalších informací pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování

Povinnost poskytovat informace se výslovně netýká

- dotazů na názory
- na budoucí rozhodnutí
- na vytváření nových informací

Poskytnutí informací na žádost

Základní způsob

- ústně nebo písemně
- emailem nebo datovou schránkou s elektronickým podpisem
- musí být zřejmé, kterému povinnému subjektu je určena
- domáhání informace ve smyslu informačního zákona

Co se musí uvést v žádosti?

Fyzická osoba

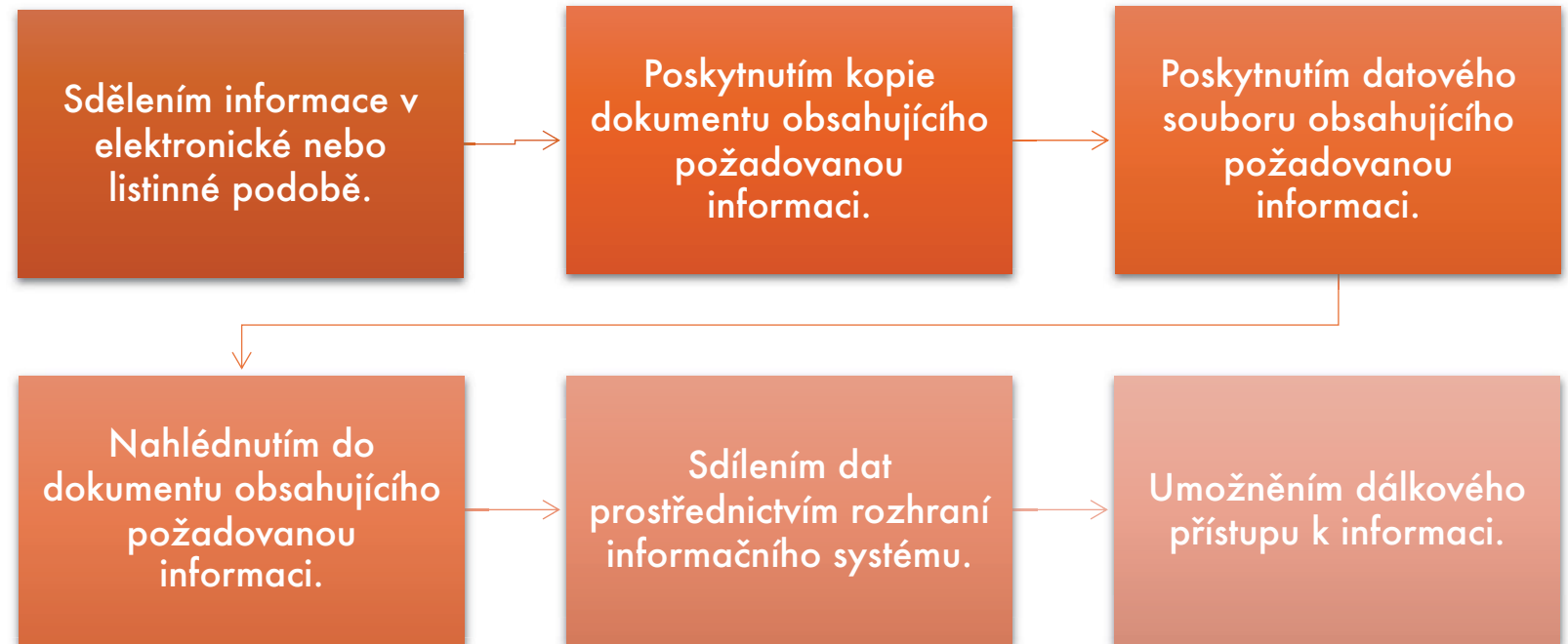
- jméno a příjmení
- datum narození
- adresu místa trvalého pobytu
- adresa doručovací

Právnícká osoba

- název
- identifikační číslo osoby
- adresu sídla
- adresu pro doručování

Při elektronické žádosti, ji musí žadatel podat prostřednictvím elektronické adresy podatelny úřadu, pokud ji úřad zřídil, pokud ji nezřídil podává ji písemně.

Způsob poskytování informace

Poskytování informací zveřejněním

- poskytuje se ve všech formátech a jazycích, ve kterých byla vytvořena
- v elektronické podobě musí být jeden z těchto formátů otevřený
- pokud možné i strojově čitelný
- je-li to možné zveřejňují se i metadata

Povinné subjekty

- Zveřejňují informace obsažené v jimi vedených nebo spravovaných
 - registrech
 - evidencích
 - seznamech
 - rejstřících
- Ty jsou na základě zákona přístupné, a lze je využít při podnikání nebo výdělečné činnosti, ke studijním nebo vědeckým účelům.
- Tyto informace se evidují v národním katalogu otevřených dat.

Zveřejňování informací

Povinné subjekty musí informace ve svém sídle zveřejnit, např. na úřední desce a umožnit kopii

- důvod a způsob založení povinného subjektu
- popis organizační struktury, místo a způsob, jak získat příslušné informace
- místo, lhůtu a způsob, kde lze podat opravný prostředek proti rozhodnutím povinnému subjektu
- postup, který musí povinný subjekt dodržovat při vyřizování všech žádostí
- přehled nejdůležitějších předpisů, podle nichž povinný subjekt zejména jedná a rozhoduje
- sazebník úhrad za poskytování informací
- výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací
- výhradní licence
- usnesení nadřízeného orgánu o výši úhrad
- elektronickou adresu podatelny

Povinné subjekty jsou ve svém sídle povinny zpřístupnit

- právní předpis vydávané v rámci jejich působnosti
- seznamy hlavních dokumentů, které mohou být poskytnuty podle tohoto zákona včetně případných návrhů licenčních smluv a to tak, aby do nich mohl každý nahlédnout a pořídit si opit, výpis nebo kopii

Informace, které povinný subjekt nesmí poskytnout

- utajované informace
- informace týkající se osobnosti
- údaje o třetích osobách
- obchodní tajemství
- informace o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem
- informace vzniklé bez použití veřejných prostředků
- informace, které úřad zveřejňuje na základě vládního zákona
- informace, jejichž poskytnutím by byla informace, které úřad získal od třetí osoby
- informace o probíhajícím trestním řízení
- informace o činnosti orgánů činných v trestním řízení
- informace o rozhodovací činnosti soudů
- informace o plnění úkolů zpravodajských služeb
- informace o přípravě, průběhu a projednávání výsledků kontrol v orgánech nejvyššího kontrolního úřadu
- informace o činnosti finančního analytického úřadu
- údaje vedené v evidenci incidentů podle zákona o kybernetické bezpečnosti
- činnosti české národní banky
- informace, které jsou předmětem ochrany práva autorského

Míra omezení práva na informace

- informace pouze v nejnutnějším rozsahu
- povinný subjekt musí poskytnout všechny požadované informace včetně doprovodných informací po vyloučení těch informací, které informační zákon neumožňuje poskytnout

Překážky poskytnutí informací

- nedostatek údajů o žadateli
- vyzvat žadatele o doplnění informací - lhůta do 7 dnů
- žádost do 30 dnů je možné se zabývat, jinak odloženo
- žádost není srozumitelná
- informace se nevztahují k působnosti povinného subjektu

Poskytnutí informace

- pokud nejsou dány důvody pro odmítnutí
- nejpozději ve lhůtě 15 dnů od přijetí žádosti
- lze prodloužit ze závažných důvodů (maximálně o 10 dní)
- po vypršení lhůty lze podat stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace

Odmítnutí žádosti

- je nutné do 15 dnů podat rozhodnutí o odmítnutí žádosti
- je možné se proti odmítnutí odvolat – do 15 dnů
- stížnost lze podat písemně nebo ústně
- pokud se nevyhoví lze podat odvolání krajskému soudu nebo městskému soudu (v Praze)
- o stížnosti rozhoduje nadřízený orgán
- proti rozhodnutí se nelze odvolat

Poplatek za poskytnutí informace

Je možné žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené

- s pořízením kopií
- opatřením technických nosičů dat
- s odesláním informací žadateli

Zdroje

Zákon o svobodném přístupu k informacím v praxi –
Informace pro rozvoj demokratické společnosti –
Dana Římanová